

9.12.2019

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Tjänstemannautredningen om företagsstöd och deras konsekvenser (ANM Rapporter 22/2017) rekommenderade bl.a. att bedömningen av företagsstödens effekt och utnyttjandet av forskningsresultat utvecklas och att tillräckliga resurser reserveras för bedömningen av stöden. Eftersom tillgången till material är en viktig förutsättning för undersökningar av effekter föreslogs det i rapporten att det ska utredas hur Statistikcentralens databas över företagsstöd kan utvidgas så att den också gäller andra stöd än vissa stöd som beviljas av arbets- och näringsministeriet, Finnvera Abp, Innovationsfinansieringsverket Business Finland samt jord- och skogsbruksministeriet. Företagsstödsdelegationen som består av representanter för de olika förvaltningsområdena har 2017 gjort en framställning om att mängden öppen data om företagsstöd ska utökas och att synergieffekter mellan arbets- och näringsministeriets kundinformationssystem för företagstjänster och Statistikcentralens statistik över företagsstöd ska utredas. Enligt företagsstödsdelegationen skulle det vara ändamålsenligt om det samtidigt också genomfördes en centraliserad rapportering till Europeiska kommissionen i enlighet med skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet. Under statsminister Juha Sipiläs regeringsperiod fastslog den s.k. underarbetsgruppen på ministernivå som ansvarar för konkurrenskraft att uppföljningen och registreringen av företagsstöd ska utvecklas och att Statistikcentralens statistik över företagsstöd ska utvidgas. Den kundinformationsresurs för företagstjänster som ägs av arbets- och näringsministeriet har hela tiden varit utgångspunkt för det centraliserade datalagret, eftersom det i tjänsten redan har samlats uppgifter om nationellt och regionalt beviljade stöd av olika slag och företagsfinansiering.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Antti Rinnes regering (4.5 Världens bästa offentliga förvaltning) fördjupar regeringen ledningen av informationspolitiken. Öppenhet för den offentliga informationen görs till en bärande princip för hela informationspolitiken. Regeringen främjar en primär öppen källkod i offentliga informationssystem och vid upphandlingen av dem. Regeringen reglerar genom lag skyldigheten att förutsätta öppna gränssnitt när offentliga informationssystem skaffas, om inte något annat följer av vägande skäl. Regeringen fortsätter det målmedvetna öppnandet av offentliga datalager och utarbetar bindande kvalitetskriterier för dem så att utnyttjandet av lagren underlättas.

Enligt den nya informationshanteringslagen (RP 284/2018 rd), som trädde i kraft den 1 januari 2020, ska uppgifter begärs av kunden endast en gång. Det ska finnas öppna gränssnitt mellan myndigheternas informationssystem. Lagen innehåller bestämmelser om elektroniskt utlämnande av uppgifter mellan myndigheternas informationssystem. Genom bestämmelserna effektiviseras myndigheternas informationshantering så att myndigheterna i enlighet med god förvaltningssed kan tillhandahålla förvaltningskunderna tjänster på ett kvalitativt sätt och sköta sina uppgifter med gott resultat. Syftet med lagen är också att främja interoperabiliteten mellan informationssystem och informationslager.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. Propositionen baserar sig på slutrapporten från den arbetsgrupp som arbets- och näringsministeriet tillsatte den 17 december 2018 (TEM/2133/00.04.01/2018) (TEM094:00/2018) och som består av representanter för de olika förvaltningsområdena, statsrådets kansli, Statistikcentralen, Innovationsfinansieringsverket Business Finland samt närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan *UF-centret*). Arbetsgruppens material finns tillgängligt på arbets- och näringsministeriets webbplats för aktuella projekt på adressen <https://tem.fi/hanke-sivu?tunnus=TEM094:00/2018> (bara rubrikerna på svenska).

Propositionen skickades på remiss till xxx instanser. Beredningsunderlaget till regeringens proposition finns i den offentliga tjänsten under adressen <https://tem.fi/sv/projekt> med identifieringskod TEM094:00/2018.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Kundinformationssystemet för företagstjänster

Det finns i nuläget inget gemensamt register över företagsstöd. Tillgången till material är en viktig förutsättning för högklassiga undersökningar av effekter. I nuläget ska en omfattande begäran om information om företagsstöd riktas till bl.a. arbets- och näringsministeriet. Riksdagen har begärt information om utvecklingen av stöden.

I lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) finns bestämmelser om arbets- och näringsministeriets kundinformationssystem för företagstjänster, om den kundinformationsresurs för företagstjänster och det system för hantering av kundrelationer som informationssystemet inbegriper och om behandlingen av kunduppgifter och personuppgifter. Lagen innehåller också bestämmelser om ändamålet med kundinformationssystemet, den tekniska administratören och registransvariga för systemet, de uppgifter som ska registreras, uppgifternas kvalitet, avförande och utlämnande av uppgifter samt behandlingen av kunduppgifter och personuppgifter.

På kundinformationssystemet tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*), om inte något annat föreskrivs i lag. I 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) finns bestämmelser om uppgifters offentlighet. Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen* och i dataskyddslagen (1050/2018). I 28 § i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014) finns bestämmelser om rätt att få och lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet.

Med företag avses företag och organisationer som registrerats i företags- och organisationsdatasystemet i enlighet med företags- och organisationsdatalagen (244/2001) samt motsvarande utländska företag och sammanslutningar. Definitionen baserar sig på bedrivande av näringsverksamhet, och omfattar alltså strävan efter vinst. Definitionen är snävare än definitionen av företag i EU-bestämmelserna om statligt stöd, där man med företag avser en enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och hur den finansieras samt huruvida enheten eftersträvar vinst. Den definition av företag som finns i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016) motsvarar definitionen enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd. I praktiken kan definitionen också inbegripa personer som t.ex. har fått startbidrag. Det är ändamålsenligt att samma definition av företag används i de bestämmelser som gäller samma ärende.

Enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. EU:s regler för statligt stöd tillämpas, om alla fyra kriterier för statligt stöd uppfylls. Stödet ska ha beviljats med hjälp av offentliga medel, stödet ska vara selektivt, stödet ska snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen och stödet ska påverka handeln mellan medlemsstaterna.

I EUF-fördraget definieras inte begreppet företag, utan begreppets innehåll har i rättspraxis precisrats utifrån ekonomisk verksamhet. Ekonomisk verksamhet är all verksamhet där varor eller tjänster erbjuds på en marknad. Enligt Europeiska unionens domstols etablerade rättspraxis avses med företag varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens juridiska form, hur den finansieras eller dess vinstsyfte. Med tanke på bestämmelserna om statligt stöd har det ingen betydelse om det är fråga om ett privat eller ett offentligt ägt företag. Med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI-tjänster = services of general economic interest) avses allmännyttiga tjänster där tryggheten av tillgängligheten anses vara så viktig för samhället att myndigheten kan ålägga tjänsteleverantören en offentlig serviceförpliktelse. Företaget måste då mot ersättning av offentliga medel erbjuda en tjänst som på förhand har fastställts av myndigheten.

I lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster avses med företagstjänster understöd, finansiering samt utvecklings- och rådgivningstjänster som tillhandahålls, beviljas och betalas av staten, en kommun, statens specialfinansieringsbolag eller Business Finland Ab eller av ett förmedlande organ enligt 2 § 13 punkten i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt samt sådana offentliga arbetskrafts- och företagstjänster som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Ändamålet med kundinformationssystemet är att främja gemensamt utnyttjande av kunduppgifter inom den offentliga förvaltningen, att förbättra inriktningen av företagstjänsterna och den utvärdering av företag som sker i samband med att beviljande av företagstjänster övervägs och att effektivisera övervakningen av beviljade stöd. Arbets- och näringsministeriet svarar i egenskap av teknisk administratör för kundinformationssystemets allmänna funktion och för den tekniska anslutningen för registrering, samkörning, utlämnande och annan behandling av uppgifterna. Den tekniska administratören svarar för datasystemets användbarhet samt för integriteten, skyddet och bevarandet av

de uppgifter som ingår i datasystemet. Den tekniska administratören har inte rätt att bestämma över de uppgifter som registrerats i datasystemet eller att lämna ut dem, om inte något annat föreskrivs i lag. De i 4 § 1 mom. avsedda aktörer som registrerar uppgifter i kundinformationssystemet fungerar som personuppgiftsansvariga i fråga om de uppgifter som de själva har registrerat i systemet samt beslutar om utlämnande av uppgifterna via kundinformationssystemet. Den aktör som registrerat uppgifter i kundinformationssystemet svarar för att uppgifterna är korrekta och uppdaterade.

Flera av dem som i stor utsträckning använder uppgifter finns i nuläget inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde, men syftet är att systemet i fortsättningen ska erbjuda en mer omfattande grund för gemensamt utnyttjande. Systemet samlar in olika aktörers gemensamma kund- och händelseuppgifter i en informationsresurs och samkör samtidigt de externa informationskällor som behövs i kundarbetet. Kundinformationsresursen utnyttjas inte direkt via ett användargränssnitt utan uppgifterna utnyttjas med hjälp av verksamhetsspecifika anslutningar såsom Innovationsfinansieringsverket Business Finlands, specialfinansieringsbolaget Finnvera Abp:s, närings-, trafik- och miljöcentralernas och Säkerhets- och kemikalieverkets gemensamma system för hantering av företagstjänstkunders kundrelationer CRM (Customer Relation Management).

Så kallat stöd av mindre betydelse, dvs. de minimis-stöd, förutsätter övervakning av den företags-specifika stödkumuleringen. Enligt EU:s allmänna de minimis-förordning (Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse) är det totala beloppet av de minimis-stöd som kan beviljas ett företag under en period av tre skatteår 200 000 euro. I nuläget måste respektive stödmyndighet fråga de sökande om de har fått de minimis-stöd under de tre senaste skatteåren. Uppgifter om erhållande av stöd förmedlas inte mellan stödmyndigheterna. Stödmyndigheten frågar i nuläget den sökande om stödkumuleringen, vilket ökar företagens administrativa börda.

Kundinformationssystemet för företagstjänster är arbets- och näringsministeriets datasystem i vilket de myndigheter som tillhandahåller företagstjänster, statens specialfinansieringsbolag, Business Finland Ab och de förmedlande organ som avses i 2 § 13 punkten i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt registrerar kunduppgifter för att utnyttjas gemensamt. De nuvarande aktörerna är inte enligt lag skyldiga att registrera uppgifter i systemet. De nuvarande användarna av kundinformationsresursen för företagstjänster är arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, utrikesministeriet, beskickningar som hör till Finlands utrikesrepresentation,

närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, Innovationsfinansieringsverket Business Finland (tidigare Innovationsfinansieringsverket Tekes och Finpro Oy), Säkerhets- och kemikalieverket Tukes, statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp och Livsmedelsverket. I modellen för hantering av kundinformationssystemet för företagstjänster beskrivs de gemensamma villkoren för användning av systemet samt styr- och finansieringsmodellen. Enligt hanteringsmodellen ska ett avtal ingås med dem som använder systemet. De nuvarande användarna är gemensamt personuppgiftsansvariga och de nya användarna blir också personuppgiftsansvariga.

Uppgifter får trots sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om användningen av uppgifter lämnas ut till myndigheter som är behöriga att sköta uppgifter enligt säkerhetsutredningslagen (726/2014).

2.2 Skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet

I 2 a § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001) finns bestämmelser om skyldighet att offentliggöra uppgifter om stöd och att iaktta öppenhet. Bestämmelser om en skyldighet för staten, kommuner, samkommuner, andra offentliga samfund eller offentligrättsliga inrättningar, bolag, stiftelser, föreningar eller statens specialfinansieringsbolag att, när de beviljar stöd, anmäla uppgifter om individuella statliga stöd för offentliggörande finns enligt den paragrafen i de gruppundantagsförordningar som antagits av kommissionen med stöd av artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 994/98 om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på vissa slag av övergripande statligt stöd och artikel 1 i rådets förordning (EU) 2015/1588 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt stöd. Om beviljande av ett individuellt statligt stöd grundar sig på ett kommissionsbeslut som fattats genom ett anmälningsförfarande enligt artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ska de skyldigheter i fråga om offentliggörande och öppenhet som nämns i det beslutet iakttas. När det gäller stöd som uppfyller EU:s kriterier för statligt stöd ska i princip uttömmande uppgifter samt mottagarspecifika uppgifter offentliggöras på en webbplats som är öppen för alla, om beloppet av det mottagarspecifikt beviljade stödet överstiger 500 000 euro.

Kommissionen har för medlemsländernas bruk berett ett elektroniskt informationssystem för öppenhet (öppenhetsmodul för statligt stöd) som uppfyller kraven beträffande skyldigheten att offentliggöra uppgifter om statligt stöd enligt artikel 9.1 c i den allmänna gruppundantagsförordningen samt andra bestämmelser som motsvarar reglerna för statligt stöd. Det är frivilligt för medlemsstaterna att utnyttja kommissionens informationssystem och en medlemsstat kan också utnyttja sitt eget informationssystem. Finland utnyttjar tills vidare det centraliserade informationssystem för öppenhet som kommissionen tillhandahåller. I praktiken måste medlemsstaternas stödmyndigheter själva se till att de uppgifter enligt gruppundantagsförordningarna som ska offentliggöras och motsvarande uppgifter som baserar sig på andra regler för statligt stöd och som ska offentliggöras förs in i kommissionens informationssystem antingen manuellt eller via ett nationellt informationssystem och ett automatiskt gränssnitt. De uppgifter som en medlemsstats myndigheter meddelar lagras i databasen för kommissionens informationssystem och offentliggörs sedan automatiskt på kommissionens medlemsstatsspecifika webbplats för statligt stöd så att uppgifterna är lättillgängliga för alla. Uppgifterna meddelas till systemet och offentliggörs på medlemsstatens officiella språk, men uppgifterna är också tillgängliga på de andra medlemsstaternas språk efter det att de har översatts automatiskt.

Uppgifter om statligt stöd inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde offentliggörs i samma informationssystem för öppenhet som de övriga statliga stöden. Ett medlemslands myndigheter kan när de för in uppgifter vid behov använda flera olika nationella beteckningar på det företag som får stöd, vilket innebär att man i samband med t.ex. jordbruksstöd kan använda såväl företags- och organisationsnummer (FO-nummer) som lägenhetssignum.

I Finland finns det inget nationellt register där det samlas uppgifter om beviljande och betalning av stöd. Varje stödmyndighet är i nuläget skyldig att själv lämna uppgifterna till kommissionen, om stödåtgärden omfattas av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd. Om det i Finland med tanke på den skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet som anges i EU-bestämmelserna om statligt stöd fanns ett nationellt heltäckande register över statligt stöd, skulle de uppgifter som skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet omfattar inte behöva meddelas till kommissionens informationssystem för öppenhet. Detta förutsätter att det nationella stödregistret också innehåller uppgifter om de statliga stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som beviljats av kommunerna, landskapsförbunden och privata aktörer (t.ex. kommunernas utvecklingsbolag) och som överstiger 500 000 euro.

Arbets- och näringsministeriet är nationell systemansvarig i kommissionens informationssystem för öppenhet och ger vid behov stödmyndigheterna råd i frågor som gäller användningen av systemet. Arbets- och näringsministeriets behörighet grundar sig på lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd och på statsrådets förordning om de förfaranden som ska följas när statligt stöd anmäls till kommissionen (89/2011), som utfärdats med stöd av den nämnda lagen.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar kommissionen uppgifter om stöd för jord- och skogsbruket och fiskerinäring enligt artikel 107 i EUF-fördraget. Vid företagsfinansieringen för landsbygden (på vissa stöd) tillämpas kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (gruppundantagsförordningen om jordbruks- och skogsbrukssektorn och landsbygdsområden) i vars artikel 9 det föreskrivs om offentliggörande av stöduppgifter på samma sätt som i den allmänna gruppundantagsförordningen. I artikel 10 i den nämnda förordningen föreskrivs det om undvikande av dubbelt offentliggörande. Med detta avses att stöduppgifter kan offentliggöras i enlighet med artiklarna 111, 112 och 113 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (den horisontella förordningen).

Varken Finland eller Europeiska kommissionen har en helhetsbild av fullgörandet av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet, eftersom stödmyndigheterna ansvarar för att meddela uppgifter. Den föreslagna ändringen säkerställer att skyldigheten att iaktta öppenhet fullgörs och att uppgifterna är heltäckande i fråga om de statliga myndigheterna eller de sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar, eftersom den nationella lagstiftningen i fortsättningen kommer att innehålla bestämmelser om offentliggörande av stöduppgifter i enlighet med skyldigheten att iaktta öppenhet. Arbets- och näringsministeriet ska i fortsättningen centraliserat lämna ut uppgifter från Finland till Europeiska kommissionen. Uppgifter om skattestöd som uppfyller EU-reglerna för statligt stöd har redan registrerats i kundinformationssystemet och det har gjorts försök att elektroniskt överföra uppgifter till Europeiska kommissionen.

2.3 Statistikcentralens statistik över företagsstöd

Handels- och industriministeriet (nuvarande arbets- och näringsministeriet) tillsatte 2005 en arbetsgrupp som hade till uppgift att se till att det inrättades en databas över företagsstöd (Slutrapport HIM Publikationer 22/2006). Som ett slutresultat av arbetsgruppens arbete inrättades det vid Statistikcentralens forskningslaboratorium för företagsuppgifter en databas som innehåller uppgifter om den forskningsfinansiering och de näringsunderstöd som från och med 2000 har beviljats av handels- och industriministeriet (nuvarande arbets- och näringsministeriet), arbetsministeriet (nuvarande arbets- och näringsministeriet), jord- och skogsbruksministeriet samt Finnvera Abp och Tekes (nuvarande Innovationsfinansieringsverket Business Finland). Under de senaste åren har det dock framgått att företagsstöden är fler till antalet, begreppet har preciserats och behovet av information har utvidgats. Statistikcentralens statistik över företagsstöd inbegriper inte alla stöd till ekonomisk verksamhet. Statistiken inbegriper både företagsstöd och företagsfinansiering (Finnvera Abp). Databasens datainnehåll fastställdes utifrån det arbete som utfördes av den arbetsgrupp som tillsattes 2005.

Uppgifter lämnas till Statistikcentralens statistik över företagsstöd med stöd av 14 och 15 § i statistiklagen (280/2004). Dessa paragrafer innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldigheten enligt statistiklagen. Uppgifterna används för statistikändamål, och utöver detta registreras de i forskningslaboratoriets databas över företagsstöd. Uppgifter som ska överföras är företagsbeteckning, typen av stöd samt eurobeloppet av det stöd som betalats och beviljats. Statistikcentralens statistik möjliggör att uppgifter samkörs med annan statistik för forskningsändamål. Med hjälp av databasen kan man på ett tillförlitligt sätt undersöka stödets effekt och inriktning oberoende av givaren och mottagaren. Forskningen har till stor del fokuserat på sådana stöd som det lätt går att få mottagarspecifika uppgifter om. Statistikcentralen ansvarar för utvecklandet, produktionen och offentliggörandet av statistik över företagsstöd.

Statistiken grundar sig på de uppgifter som lämnats av vissa offentligt ägda institutioner som har beviljat och betalat stöd. Uppgifterna har klassificerats enligt de understödda företagens verksamhetsområde och storleksklass samt enligt typen av stöd och betalaren. Materialet inbegriper uppgifter om de företagsstöd som beviljats och betalats av offentligt ägda institutioner, dvs. handels- och industriministeriet (HIM) och arbetsministeriet (AM) (sedan 2008 arbets- och näringsministeriet (ANM)), jord- och skogsbruksministeriet (JSM) samt Finnvera och Tekes (sedan 2018 Innovationsfinansieringsverket Business Finland). Uppgifterna är tillgängliga enligt typen av stöd (t.ex. direkt

stöd, lån, kapital och garanti) stödformen (t.ex. investeringsstöd, produktutvecklingsstöd, energistöd, sysselsättningsstöd, miljöstöd). Datainnehållet i materialet varierar i viss mån enligt betalare. Till materialet har fogats uppgifter ur Statistikcentralens bokslutsstatistik och företagsregistret. Statistiken inbegriper inte företagsstöd som har beviljats av andra ministerier eller heltäckande uppgifter om jord- och skogsbruksstöd som beviljats dem som bedriver jord- och skogsbruk. Statistiken inbegriper inte heller skattestöd, räntestöd och finansiering i form av eget kapital samt andra arrangemang som omfattar stöd. Statistikcentralen beslutar i samarbete med andra instanser om datainnehållet i statistiken över företagsstöd.

3 Målsättning

Propositionen har flera målsättningar och den viktigaste är att förbättra den kunskapsbaserade ledningen. Målet är en situation där stöduppgifter om de tjänster som erbjuds statens företagskunder finns samlade på en plats i kundinformationssystemet för företagstjänster, som ägs av arbets- och näringsministeriet och förvaltas av UF-centret. Tillgången till uppgifterna är en förutsättning för en enhetlig lägesbild av hur stöden har utvecklats och inriktats. Stödets transparens förbättrar den offentliga kontrollen av stöd. Målet är att skapa en enhetlig och heltäckande bild av mottagarspecifika företagsstöd genom en offentlig söktjänst.

Avsikten är att den existerande informationsresursen ska utvidgas så att den med tanke på fullgörandet av Europeiska kommissionens skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet gäller alla de i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet avsedda stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget som beviljats av statliga myndigheter eller en sammanslutning eller stiftelse som beviljar stöd på myndigheternas vägnar. Att uppgifter lämnas ut centraliserat till kommissionens informationssystem för öppenhet säkerställer att öppenhetsskyldigheten fullgörs och att uppgifterna är uttömmande.

Målet med en centraliserad lösning är också att underlätta bl.a. övervakningen av kumuleringen av vissa stöd enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd. I fortsättningen behöver stödmyndigheten inte fråga sökanden om den under de tre senaste åren har beviljats de minimis-stöd av de statliga stödmyndigheter till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar eller av andra förmedlande organ. Detta minskar i någon mån företagens administrativa börda.

Uppgifter om skattestöd, räntestöd och garanti för bostadsbyggande finns tillgängliga endast på årsnivå, men dessa stöd beviljas inte som de minimis-stöd. Stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring utgör ett undantag, eftersom de omfattas av andra de minimis-regler. I en centraliserad lösning kan de ovan beskrivna statliga stödmyndigheter som har lämnat ut uppgifter få tillgång till uppgifter om de företagsstöd som har beviljats av andra statliga stödmyndigheter, och detta kan trots sekretessbestämmelserna göras på det sätt som beviljandet av stöd förutsätter.

Målet är också att understödja Statistikcentralen i dess upprättande av statistik. Avsikten är att öka tillgången till stöduppgifter för forskningsändamål och att på så sätt öka forskningens effekt och verkningsfullhet. Bedömningen av effekten utgör en del av den politiska beredningen där beslutsfattarna ges information om åtgärdernas konsekvenser så att de kan välja de rätta åtgärderna för olika ändamål. För att bedömningen av lägesbilden och företagsstödens effekt ska kunna utvecklas behövs det centralt tillgänglig information om stöd. Kunskapsunderlaget om företagsstödens faktiska inverkan på den ekonomiska tillväxten är i nuläget bristfälligt. Den empiriska forskningen om företagsstödens effekt bör utökas i betydande grad som stöd för utvecklandet av stödsystemet på lång sikt. Antalet undersökningar av effekten är litet delvis på grund av att informationen inte är tillräckligt lättillgänglig för forskarna.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det ska föreskrivas om att uppgifter om beviljande och betalning av stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster. Registreringsskyldigheten gäller de stödmyndigheter som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet och som är de statliga myndigheter till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar. Stödmyndigheterna ska ansvara för att de stöduppgifter som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet registreras och att de är riktiga. Alla stödmyndigheter har rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om gemensamt utnyttjande av uppgifter lämna ut stöduppgifter till de i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet avsedda stödmyndigheterna för ändamål enligt 5 § 4 mom. samt till Statistikcentralen för

upprättande av statistik. Stödmyndigheterna är också i fortsättningen skyldiga att meddela uppgifter till kundinformationssystemet för företagstjänster för att fullgöra skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet. Arbets- och näringsministeriet ska med tanke på den förstnämnda skyldigheten vara skyldigt att till Europeiska kommissionen lämna ut de uppgifter om beviljande av stöd som omfattas av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet. I praktiken överförs uppgifterna via ett öppet gränssnitt och arbets- och näringsministeriet behöver inte vidta några åtgärder vid överföringen av uppgifterna. Jord- och skogsbruksministeriet ska även i fortsättningen ansvara för att uppgifter om stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring överläts till kommissionen.

De nya registrerarna av uppgifter blir personuppgiftsansvariga som avses i lagen. Dessa är bl.a. finansministeriet, Skatteförvaltningen, Statskontoret, kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket, miljöministeriet, ARA Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, social- och hälsovårdsministeriet, statsrådets kansli, justitieministeriet, energimyndigheten, Business Finland Venture Capital Ab, Centralen för främjande av audiovisuell kultur AVEK (Kopioisto) och Finlands filmstiftelse.

I det gemensamma kundinformationssystemet för företagsstöd ska som nya uppgifter registreras sådant statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som beviljas av de statliga myndigheter som avses i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet. Dessa är bl.a. direkta stöd, stöd som återbetalas, garantier, understödda tjänster och delvis skattestöd. Det sammanlagda beloppet av stöden i fråga är cirka 2,4 miljarder euro 2019. Stödprogram är i princip tidsbundna. En del av dessa finns redan i nuläget i kundinformationssystemet för företagstjänster. Sekretessbestämmelserna för skattestöd möjliggör att endast beviljat skattestöd som överstiger tröskelvärdet på 500 000 euro och som omfattas av EU:s skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet registreras i kundinformationssystemet.

Genom propositionen skapas ett register som kan användas av myndigheterna för styrning och övervakning. Registret inbegriper både offentliga och sekretessbelagda uppgifter, men registret är inte ett offentligt register. Uppgifter som definierats som offentliga kan offentliggöras ur registret via ett öppet datanät. Avsikten är att utvidga praxis för offentliggörande av uppgifter så att den gäller alla stöd som beviljas av statliga myndigheter och så att de som behöver uppgifter får de uppgifter de

behöver via en sökkanal. Sekretessbelagda uppgifter ska inte kunna offentliggöras via ett allmänt datanät, men de ska vara tillgängliga för stödmyndigheterna på det sätt som anges i bestämmelserna om rätt till sekretessbelagda uppgifter.

Statistikcentralen får i och med propositionen snabbare ett mer omfattande material om företagsstöd än i nuläget. Statistikcentralen ansvarar för utformandet av ett databasmaterial på enhetsnivå och för distributionen av det via tjänster för forskare. När det ovannämnda blir verklighet kan uppgifter offentliggöras snabbare och i större utsträckning med beaktande av bl.a. lagstiftningen om dataskydd och sekretess. Vid Statistikcentralen kan det efter författningsändringen skapas en mer omfattande databas för företagsstöd, ur vilken uppgifter kan distribueras via tjänster för forskare genom en process med användarlicenser.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ändringen ger en bättre helhetsbild av företagsstöden och inriktningen av dem. Den förbättrade tillgången till information beräknas öka antalet undersökningar av effekten. Ändringen inverkar således indirekt på en effektivare och mer verkningsfull användning av de samhällsekonomiska resurserna. Dessutom medför uppgifternas transparens att den offentliga kontrollen ökar. Rättssäkerheten vid beviljandet av stöd ökar i och med en bättre övervakning av stödkumuleringen i fråga om vissa stöd. Ändringen genomför kravet i den nya informationshanteringslagen (RP 284/2018 rd), som träder i kraft vid ingången av 2020, på att uppgifter får begäras av kunden endast en gång.

Ändringen har inga ekonomiska konsekvenser för företagskunder, men den minskar i viss mån deras administrativa börda. I kundinformationssystemet för företagstjänster registreras också uppgifter om beloppet av beviljade och betalade de minimis-stöd, vilket i viss mån underlättar övervakningen av stödkumuleringen. Den administrativa bördan minskar när de statliga myndigheterna till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar inte behöver fråga ett företag om det av de ovannämnda instanserna har fått de minimis-stöd under de tre senaste skatteåren. Ett omfattande register bidrar till att övervakningen av stödkumuleringen delvis kan genomföras av stödmyndigheten, dvs. en statlig myndighet eller en sammanslutning eller stiftelse som förmedlar stöd på myndighetens vägnar. När det gäller de minimis-stöd som beviljas av de statliga myndigheterna är stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring de enda stöd som registret inte omfattar. Till exempel Innovationsfinansieringsverket Business Finland

granskade 2018 cirka 3 600 gånger företagens situation beträffande de minimis-kumuleringen när en kund ansökte om sådan finansiering som baserade sig på de minimis-förordningen. Till exempel NTM-centralen i Södra Savolax granskade 2018 cirka 220 gånger företagens situation beträffande de minimis-kumuleringen i fråga om beslut om företagsstöd enligt lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014), cirka 450 gånger i fråga om beslut om företagsstöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice samt cirka 150 gånger i fråga om ESF-projekt och beslut om lönesubvention, dvs. totalt sett cirka 820 gånger. Statsförvaltningen gör grovt beräknat några tiotals tusen granskningar per år av situationen beträffande företags de minimis-stöd-kumulering. Uppgifter måste dock även i fortsättningen begäras av andra än statliga myndigheter eller sammanslutningar eller stiftelser som förmedlar stöd på myndigheternas vägnar. Andra aktörer kan hämta uppgifter om sådana de minimis-stöd som beviljats av statliga myndigheter eller sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar via en offentlig söktjänst som finns i det allmänna datanätet.

Stödmyndigheterna lämnar endast en gång uttömmande ut uppgifter till kundinformationssystemet för företagstjänster. Att uppgifter i enlighet med skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iakttäta öppenhet lämnas ut centraliserat till Europeiska kommissionen och Statistikcentralen för upprättande av statistik förbättrar uppgifternas tillförlitlighet och kvalitet. I fortsättningen får stödmyndigheten från ett ställe omfattande och kvalitativa uppgifter om de statliga stöd som företag fått av de statliga stödmyndigheterna eller sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar, och uppgifterna behöver inte kontrolleras hos företaget. Med tanke på den kunskapsbaserade ledningen innebär ändringen snabbare tillgång till aktuella uppgifter.

Ändringen medför eventuellt små administrativa kostnader för dataöverföring av engångsnatur vid olika stödmyndigheter i den inledande fasen och underhållsfasen. De externa gränssnitten för kundinformationsresursen är färdiga för överföring av uppgifter. Ändringen medför dock att kundinformationsresursen orsakar små kostnader av engångsnatur för arbets- och näringsministeriet i den inledande fasen och små tilläggskostnader i underhållsfasen vid UF-centret.

(Kompletteras senare med en bedömning enligt informationshanteringslagen av ändringens konsekvenser. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2020. Den statliga informationshanteringsenhetens analysram för verkställigheten av lagen är under beredning vid finansministeriet. Arbets- och närings-

ministeriet ska enligt 8 § i lagen göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. av uppgifterna om överföringen av informationsmaterial till arkiv, arkiveringssättet och arkiveringsplatsen eller förstöring av uppgifter. Dessutom ska ministeriet bedöma de planerade bestämmelsernas konsekvenser för handlingsoffentligheten och handlingssekretessen.)

Propositionens eventuella konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna har vid beredningen bedömts främst med tanke på skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen och i synnerhet skyddet för personuppgifter enligt 1 mom. i den paragrafen. Förslagets förhållande till bestämmelserna i 10 § 1 mom. i grundlagen behandlas också nedan i avsnitt 11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning. Förslaget gäller registrering och utlämnande av i huvudsak offentliga uppgifter om de stöd som har beviljats företag. Dessa uppgifter kan även innehålla personuppgifter, dock inte känsliga personuppgifter. Personuppgifter ska lämnas ut till angivna aktörer för att fullgöra den skyldighet som ingår i EU-bestämmelserna, och sekretessbelagda uppgifter ska lämnas ut inom den ram och för de ändamål som anges i lag. Också utlämnande som sker via ett allmänt datanät för stöduppgifter och som gäller offentliga stöduppgifter och de personuppgifter som eventuellt ingår i dem har i förslaget begränsats till vad som är nödvändigt och proportionerligt med tanke på det eftersträvade målet. De föreslagna bestämmelserna anses inte vara problematiska med tanke på skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen, och bestämmelserna bedöms alltså inte till denna del ha några betydande konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna. Förslaget bedöms inte heller ha några andra konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

Ändringen bedöms inte ha några andra konsekvenser.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Ett alternativ hade varit att i antingen lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd eller lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet ta in bestämmelser om ett gemensamt register över företagsstöd. Lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd gäller det nationella genomförandet av bestämmelserna i den s.k. procedurförordningen om EU:s statliga stöd (rådets för-

ordning (EU) 2015/1589 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet täcker däremot alla stöd för ekonomisk verksamhet som uppfyller EU:s regler för statligt stöd (artikel 107.1 i EUF-fördraget) med undantag för stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring samt andra förmåner till näringslivet som är bl.a. olika lättnader av punktskatt. I lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet kunde det ha föreskrivits om registrering av uppgifter i kundinformationssystemet för företagstjänster. Lagen i fråga är dock inte en procedurlag. Det är dock ändamålsenligt att i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet ta in en hänvisningsbestämmelse om att bestämmelser om registreringsskyldigheten finns i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster.

Som ytterligare ett alternativ granskades möjligheten att i den allmänna statsunderstödslagen (688/2001) ta in bestämmelser om saken, eftersom största delen av de direkta stöden beviljas med stöd av den lagen. Den allmänna statsunderstödslagen tillämpas på både icke-ekonomiska och ekonomiska stöd som beviljas i form av understöd. Det kan dock inte föreskrivas om ett gemensamt datalager för företagsstöd i den allmänna statsunderstödslagen eftersom den tillämpas endast på stöd som beviljas i form av understöd. Det gemensamma datalagret skulle i så fall inte omfatta skatte-stöd, lån, räntestöd, borgen, garantier, finansiering i form av eget kapital och andra arrangemang som inbegriper en ekonomisk förmån.

Som ett s.k. nollalternativ kan betraktas en lösning där författningsåtgärder inte vidtas. Om kundinformationssystemet för företagstjänster inte utvidgas så att det gäller alla de stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som de i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet avsedda statliga myndigheter eller sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar beviljar och som omfattas av den lagens tillämpningsområde, finns det ingen information om hur skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet fullgörs. Stödets transparens, bedömningen av effekten och uppföljningen av inriktningen bevaras på den nuvarande nivån. Av företagen skulle fortfarande begäras uppgifter om beviljade stöd eftersom stödmyndigheternas informationssystem inte utbyter information sinsemellan. Det ovan beskrivna nollalternativet är inte förenligt med informationshanteringslagen.

Europeiska unionens skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet gäller stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Tillämpningsområdet för lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet motsvarar artikel 107.1 med undantag för stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring. Stödmyndigheter enligt lagen är de statliga myndigheter till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar. Kommuner, samkommuner, andra offentliga samfund eller offentlighetsrättsliga inrättningar, bolag, stiftelser och föreningar är inte stödmyndigheter enligt lagens tillämpningsområde, men fördraget om Europeiska unionen och skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet gäller även dem. Landskapsförbund betraktas som ovannämnda andra offentliga samfund.

Registreringsskyldigheten gäller av orsaker relaterad till konsekvensen i lagstiftningen inte stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring, och inte heller vissa statliga stöd som ska verkställas av jord- och skogsbruksministeriet. I fråga om primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring gäller olika bestämmelser om EU:s anmälnings-, offentliggörande- och öppenhetsskyldighet och dessutom är stöden i fråga inte förenliga med tillämpningsområdet för lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet. Denna avgränsning innebär i praktiken att bl.a. stöd för hållbart skogsbruk (s.k. Kemera-stöd) och räntestöd för landsbygdsnäringsgrupper inte omfattas av registreringsskyldigheten. Primärproduktion inom jordbruk inbegriper också avbytarservice för lantbruksföretagare, pälsdjursuppfödare och renskötare, och avsikten är att registreringsskyldigheten i fråga om dem ska bedömas senare.

I kundinformationssystemet för företagstjänster ska ingå stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Uppgifterna inbegriper också sådana de minimis-stöd som har beviljats av statliga myndigheter eller sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar dock för att jord- och skogsbruksministeriets stöduppgifter meddelas till Europeiska kommissionen. Skattestöd registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster och meddelas till kommissionen endast till den del uppgifterna är förenliga med EU:s skyldighet att iaktta öppenhet, dvs. gäller beslut om beviljade stöd som överstiger 500 000 euro. En ändring av sekretessbestämmelserna som gäller punktbeskattning förutsätter en övergripande granskning, vilket inte ingår i detta lagstiftningsprojekt (lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999)).

Kommuner, landskapsförbund och privata aktörer beviljar stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget antingen som förmedlande organ på statens vägnar eller som egna stöd. Enligt den gällande lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster kan kommunerna i kundinformationssystemet för företagstjänster registrera uppgifter om stöd som beviljats företag, men kommunerna har inte rätt att se uppgifterna. Kommuner, landskapsförbund eller privata aktörer har hittills inte registrerat stöd-uppgifter i systemet. Kommunernas, samkommunernas och andra offentliga samfunds registrerings-skyldighet kan bedömas senare när man har erfarenheter av hur kundinformationssystemet för företagstjänster fungerar mellan statliga myndigheter eller sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar. Registreringsskyldigheten ska konsekvent gälla hela kommunfältet eller en viss tydlig del av det i sin helhet (t.ex. alla kommunernas näringsbolag eller alla landskapsförbund).

Det finns inga mottagarspecifika offentliga uppgifter om andra skattestöd än skattestöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget, dvs. mottagaren av stöd meddelar inte det mottagna skattestödet till Skatteförvaltningen och Skatteförvaltningen gör inga kalkylerade bedömningar av skattestöd enligt mottagare. Finansministeriet bedömer det totala beloppet av dessa skattestöd på årsnivå. Det gemensamma datalagret ska inte inbegripa de skatteförmåner för näringslivet som inte betraktas som statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Denna typ av skatteförmåner är t.ex. olika sänkningar av punktskatt, sänkta mervärdesskattesatser och olika förmåner i anslutning till utgiftsperiodiseringar. Mottagarspecifika uppgifter om skattestöd finns bara om skattestöd enligt artikel 107, eftersom EU:s skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iakttä öppenhets förutsätter det. I enlighet med skyldigheten att iakttä öppenhets finns det i den nationella lagstiftningen särskilda bestämmelser om skattestöds offentlighet och anmälan av skattestöd.

Finansministeriets projekt för att digitalisera statsförvaltningens statsunderstöd täcker understöd enligt den allmänna statsunderstödslagen, vilka är understöd för både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet. Inom projektet digitaliseras processen för beviljande av statsunderstöd vid ministerierna. Projektet gäller inte alla former av företagsstöd. Projektet för att digitalisera statsunderstödet ett gemensamt datalager över företagsstöd så att uppgifter om stödbeslut som i nuläget fattas manuellt vid ministerierna i fortsättningen kan överföras elektroniskt till kundinformationssystemet för företagstjänster. Vid ministerierna finns det cirka 20 stycken stödprogram som till sitt omfång är

små (sammanlagt cirka 70 stycken stödprogram) och som i nuläget beviljas manuellt. Dessutom kan stödmyndigheterna bevilja stöd utanför stödprogram, men deras belopp är litet. De stöd som inte i nuläget finns i informationssystemet ska överföras till kundinformationssystemet för företagstjänster via ett temporärt överföringsfönster till dess att uppgifter finns tillgängliga via finansministeriets tekniska användargränssnitt, uppskattningsvis tidigast 2021.

Statistikmyndigheten har enligt lagstiftningen omfattande rätt att få uppgifter för upprättande av statistik. Statistiklagen möjliggör inte att mottagarspecifika uppgifter lämnas ut, vilket är en förutsättning för övervakning av stödkumuleringen och fullgörande av skyldigheten att iaktta öppenhet. Statistik upprättas på årsnivå. Alternativet möjliggör inte att det gemensamma utnyttjandet av uppgifterna utvidgas senare.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Europeiska kommissionens generaldirektorat för konkurrens uppmuntrar medlemsländerna att inrätta centraliserade informationssystem för att säkerställa att reglerna för statligt stöd när det gäller stöd som beviljats för ekonomisk verksamhet iakttas samt för att ordna en effektiv och kvalitativ rapportering med tanke på kommissionens skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet. Kommissionen har under EU:s utvidgningsrunda 2004–2007 och i samband med utvidgningsförhandlingarna med Kroatien förutsatt att nya medlemsländer ska ha ett nationellt stödregister. Italien och Estland har ett centraliserat nationellt de minimis-stödregister. I några medlemsländer, såsom Rumänien och Ungern, pågår en beredning för att inrätta centraliserade informationssystem. Danmark, Sverige och Norge har inget centraliserat datalager och inget nationellt de minimis-stödregister. Självstyrande landskaps och kommuners beslutanderätt och deras olika informationssystem har i olika länder ansetts vara problematiska när man överväger att inrätta nationella de minimis-stödregister.

6 Remissvar

xxxxx

7 Specialmotivering

1. Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

3 §. Definitioner. Det föreslås att i *1 punkten* ändras definitionen av företag så att den motsvarar definitionen av företag enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd. I propositionen utvidgas den definition av företag som finns i lagen, men ändringens praktiska betydelse är sannolikt liten, eftersom i Finland är största delen av dem som beviljas stöd för ekonomisk verksamhet registrerade i företags- och organisationsdatabasen. Skillnaden jämfört med den gällande definitionen är att den nya definitionen av företag enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd också inbegriper sådant stöd för ekonomisk verksamhet som beviljas personer, såsom startpeng. Den nya definitionen av företag omfattar den gällande lagens definition av företag med vilken avses företag och organisationer som registrerats i företags- och organisationsdatasystemet i enlighet med företags- och organisationsdatalagen samt motsvarande utländska företag och sammanslutningar. Också i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet motsvarar begreppet ekonomisk verksamhet definitionen enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd. Enligt förslaget ska med företag avses enheter som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett deras rättsliga form och hur de finansieras.

I EU-bestämmelserna om statligt stöd är både begreppet företag och begreppet ekonomisk verksamhet omfattande. Europeiska unionens domstol har följdenligt definierat företag som en enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och hur den finansieras. Avgörande vid bedömningen är den bedrivna verksamhetens natur. Ekonomisk verksamhet är all verksamhet där varor eller tjänster erbjuds på en marknad. Även enheter som inte eftersträvar vinst kan bedriva ekonomisk verksamhet. Verksamheten kan vara av ekonomisk natur även om den inte inbegriper skyldigheter som baserar sig på det allmänna intresset, särskilda rättigheter, ensamrätt eller stöd med offentliga medel. Enbart köp eller anskaffning av nyttigheter betraktas i princip inte som ekonomisk verksamhet, om nyttigheterna har anskaffats för att användas i annan än ekonomisk verksamhet. Också en privat yrkes- eller näringsidkare kan bedriva ekonomisk verksamhet. Av definitionen av begreppet ekonomisk verksamhet följer att tillämpningsområdet inte omfattar t.ex. socialskyddsförmåner som betalas direkt till fysiska personer.

Med företag avses i enlighet med företags- och organisationsdatalagen företag och organisationer som registrerats i företags- och organisationsdatasystemet samt motsvarande utländska företag och

sammanslutningar. Enligt 2 § i den lagen avses med organisation privat- och offentligrättsliga juridiska personer som nämns i 3 § 1 mom. och med företag en organisation som bedriver näringsverksamhet samt en fysisk persons näringsverksamhet samt andra i 3 § 1 mom. nämnda enheter som ska registreras. Företag och organisationer som ska registreras i företags- och organisationsdatasystemet är enligt 3 §

- 1) fysiska personer eller dödsbon som bedriver näringsverksamhet,
- 2) öppna bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, föreningar, stiftelser och andra privaträttsliga juridiska personer,
- 3) staten och statliga inrättningar, kommuner, samkommuner, församlingar och andra religionssamfund samt andra offentligrättsliga juridiska personer,
- 4) europabolag, europaandelslag samt europeiska ekonomiska intressegrupperingar,
- 5) utländska organisationers eller stiftelsers filialer i Finland,
- 6) utländska näringsidkare som i enlighet med mervärdesskattelagen (1501/1993) ska föras in i registret över mervärdesskattskyldiga,
- 7) närings- eller beskattningssammanslutningar som avses i inkomstskattelagen (1535/1992), samt
- 8) samfällda förmåner som avses i inkomstskattelagen.

Ändringen av definitionen av företag påverkar inte dem som i nuläget använder kundinformationssystemet för företagstjänster eller stödmyndigheternas verksamhet.

Det föreslås att i paragrafens 2 *punkt* utvidgas definitionen av företagstjänster så att den också avser de stöd som erbjuds eller beviljas av eller betalas med medel från de stödmyndigheter som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet.

De stödmyndigheter som avses i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet är bl.a. statsrådets kansli, arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet, utrikesministeriet, Skatteförvaltningen, Statskontoret, närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, Innovationsfinansieringsverket Business Finland, Business Finland Venture Capital Ab, statens specialfinansieringsbolag, regionförvaltningsverken, Säkerhets- och kemikalieverket, Livsmedelsverket, Transport- och kommunikationsverket, ARA Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, energimyndigheten, Centralen för främjande

av audiovisuell kultur AVEK (Kopiosto), Finlands filmstiftelse och beskickningar som hör till Finlands utrikesrepresentation.

Andra än statliga stödmyndigheter som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet är i nuläget Business Finland Venture Capital Ab, Centralen för främjande av audiovisuell kultur AVEK (Kopiosto) och Finlands filmstiftelse.

De förmedlande organ enligt 2 § 13 punkten i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt som det hänvisas till i 3 § 2 punkten i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster är i nuläget arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, fyra närings-, trafik- och miljöcentraler, nio landskapsförbund och Business Finland Oy. Uppgifter om beviljande och betalning av strukturfondsmedel kan registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster redan med stöd av den gällande lagstiftningen. Uppgifter om stöd finns i informationssystemet EURA, som ägs av arbets- och näringsministeriet. Uppgifterna om beviljande och betalning av strukturfondsmedel utvidgar för sin del omfattningen av datalagret för företagsstöd i fråga om EU-finansieringsprogram. Landskapsförbunden ska således omfattas av registreringskyldigheten till den del de beviljar stöd på statens vägnar som förmedlande organ.

Ändringen av definitionen av företagstjänster påverkar inte dem som i nuläget använder kundinformationssystemet för företagstjänster eller stödmyndigheternas verksamhet.

Det föreslås att det i definitionen av kunduppgifter i 3 *punkten* i paragrafen ska tas in ett omnämnande av de uppgifter som avses i den nya 7 a §, eftersom det i lagen föreskrivs om användning av kunduppgifter.

Till 3 § ska det fogas ett nytt 4 *mom.* där skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet definieras. Enligt det nya momentet avses med skyldighet att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet de skyldigheter som anges i de gruppundantagsförordningar som antagits av kommissionen med stöd av artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 994/98 om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på vissa slag av övergripande statligt stöd och artikel 1 i rådets förordning (EU) 2015/1588 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt

stöd och de skyldigheter att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet som fastställs i kommissionens riktlinjer och ramar för statligt stöd. Kommissionens riktlinjer och ramar för statligt stöd har utfärdats om bredbandsstöd, regionalstöd, stöd för film- och AV-branschen, riskfinansieringsstöd, stöd för flygplatser och flygbolag, energi- och miljöskyddsstöd, stöd för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet, undsättnings- och omstruktureringsstöd, stöd för att främja viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse samt stöd som kommissionen fr.o.m. den 1 juli 2016 har godkänt direkt med stöd av grundfördraget.

I fråga om skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd och att iaktta öppenhet finns enligt 2 a § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd bestämmelser om en skyldighet för staten, kommuner, samkommuner, andra offentliga samfund eller offentligtgrättsliga inrättningar, bolag, stiftelser, föreningar eller statens specialfinansieringsbolag att, när de beviljar stöd, anmäla uppgifter om individuella statliga stöd för offentliggörande i de gruppundantagsförordningar som antagits av kommissionen med stöd av artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 994/98 om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på vissa slag av övergripande statligt stöd och artikel 1 i rådets förordning (EU) 2015/1588 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt stöd. Om beviljande av ett individuellt statligt stöd grundar sig på ett kommissionsbeslut som fattats genom ett anmälningsförfarande enligt artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ska de skyldigheter att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet som nämns i det beslutet iakttagas. Det är fråga om en informativ bestämmelse som syftar till att säkerställa att den skyldighet att offentliggöra uppgifter som finns i EU-lagstiftningen om statligt stöd och som förpliktar Finland fullgörs.

Skyldigheten gäller i stor utsträckning alla aktörer som beviljar offentliga medel när förutsättningarna för statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget uppfylls och stöd beviljas antingen som stöd enligt bestämmelserna i de gällande gruppundantagsförordningarna eller utifrån kommissionens beslut som fattats i ett anmälningsförfarande enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget.

Enligt 2 a § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd ansvarar den aktör som beviljar stöd för att skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd och att iaktta öppenhet fullgörs. Om stöd t.ex. beviljas av en närings-, trafik- och miljöcentral (NTM-central) som statlig myndighet ska den också se till att skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd

och att iaktta öppenhet fullgörs. Den myndighet som ansvarar för fullgörandet av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet måste alltså se till att de uppgifter enligt gruppundantagsförordningarna som ska offentliggöras och motsvarande uppgifter som grundar sig på andra regler för statligt stöd och som ska offentliggöras förs in antingen manuellt eller i det nationella informationssystemet.

I nuläget omfattar skyldigheterna att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet enligt EU-bestämmelserna om statligt stöd inte arrangemang som grundar sig på kommissionens beslut 2012/21/EU som gäller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) samt kommissionens riktlinjer för SGEI-tjänster 2012/C8/02, eftersom det i dem finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att offentliggöra uppgifter. Skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd gäller i nuläget inte sådant stöd för sjöfart som grundar sig på riktlinjerna för statligt stöd till sjötransport (2004/C 13/03). Stödarrangemang som finansieras utifrån Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70 omfattas inte av skyldigheten att offentliggöra uppgifter om stöd. Skyldigheten att offentliggöra uppgifter gäller inte heller gamla stödprogram som redan har godkänts med stöd av grundfördraget och som inte har anpassats så att de är förenliga med de reviderade reglerna för statligt stöd samt bestämmelserna om s.k. de minimis-stöd som gäller stöd av mindre betydelse.

4 §. Kundinformationssystemet. Det föreslås att det i 4 § 1 mom. tas in ett omnämnande av att de aktörer som ska registrera uppgifter är de stödmyndigheter som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet. Med stödmyndighet avses den statliga myndighet till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar. Med stödmyndighet avses den statliga myndighet som enligt annan lagstiftning är stödmyndighet för ett statligt stöd. Det anges alltså inte i lagen vilken myndighet som i varje enskilt fall utövar stödmyndighetens behörighet. Detaljerade bestämmelser om statens förvaltningsorganisation och de därmed anslutna myndigheternas uppgifter finns i den lag som gäller respektive myndighet och de förordningar som har utfärdats med stöd av den lagen.

I praktiken bereder t.ex. ministerierna stödprogram och de enskilda stöd utanför stödprogram som grundar sig på statsbudgeten. Det egentliga beviljandet av stöd sker ofta inom regionalförvaltningen, t.ex. vid närings-, trafik- och miljöcentralerna och Skatteförvaltningen.

De stödmyndigheter som avses i lagen är bl.a. statsrådets kansli, arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, miljöministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet, utrikesministeriet, Skatteförvaltningen, Statskontoret, närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, Innovationsfinansieringsverket Business Finland, Business Finland Venture Capital Ab, statens specialfinansieringsbolag, regionförvaltningsverken, Säkerhets- och kemikalieverket, Livsmedelsverket, Transport- och kommunikationsverket, ARA Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, energimyndigheten, Centralen för främjande av audiovisuell kultur AVEK (Kopioisto), Finlands filmstiftelse och beskickningar som hör till Finlands utrikesrepresentation.

Enligt paragrafens 1 mom. registreras uppgifter för att utnyttjas gemensamt och för de ändamål som anges i 5 §. Det föreslås att till 5 § fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket de i 7 a § avsedda uppgifter som fås ur kundinformationssystemet används för övervakning av stödkumuleringen av s.k. stöd av mindre betydelse, dvs. de minimis-stöd, och för fullgörandet av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet samt för upprättande av statistik. Enligt förslaget ska 4 § 1 mom. kompletteras på motsvarande sätt så att uppgifter registreras också för de ändamål som anges i 5 §. Det kan övervägas om det gemensamma utnyttjandet av uppgifter senare helt eller delvis kan utvidgas till att gälla t.ex. uppgifter enligt 7 §.

5 §. Ändamålet med kundinformationssystemet. Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till 5 §. Det ska i lag föreskrivas om nya ändamål. Enligt förslaget används de i 7 a § avsedda uppgifter som fås ur kundinformationssystemet för övervakning av kumuleringen av stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, dvs. så kallade de minimis-stöd, och för fullgörande av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet samt för upprättande av statistik över företagsstöd. Utvidgningen av kundinformationssystemet för företagstjänster så att det omfattar företagsstöd betyder inte att de nya personuppgiftsansvariga börjar omfattas av det mer omfattande ändamål som avses i 5 § 1–3 mom. i lagen. Begränsningen innebär att personuppgifts-

ansvariga inte kan få uppgifter om t.ex. specialfinansieringsbolaget Finnvera Abp:s kunder, bedömningar av ett företags förutsättningar för lönsam verksamhet, de uppgifter om ett företag som har registrerats i kreditregistret eller uppgifter om planer som gäller utvecklande av ett företags affärsverksamhet. På motsvarande sätt ska de personuppgiftsansvariga som inte är stödmyndigheter enligt 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet inte få tillgång till de stöduppgifter som avses i 7 a §.

Statistikcentralens roll som förmedlare av uppgifter om företagsstöd via tjänster för forskare så att forskare kan utnyttja dem kommer inte att ändras genom propositionen. Arbets- och näringsministeriet kan offentliggöra offentliga uppgifter om beviljade och betalade stöd och lämna ut dem via ett allmänt datanät. Avsikten är att skapa en offentlig sökportal över stödmottagare och beviljade stödbelopp för att öka transparensen. En del av stödmyndigheterna offentliggör i nuläget uppgifter via ett allmänt datanät och en del lämnar ut uppgifter mot en särskild begäran om information.

7 a §. *De uppgifter om statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som ska registreras i kundinformationssystemet.* Paragrafen är ny. I paragrafens 1 mom. ska det anges att utöver vad som föreskrivs i 7 § är den stödmyndighet som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet skyldig att i kundinformationssystemet registrera uppgifter om beviljande och betalning av sådant stöd som uppfyller förutsättningarna för statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Registreringsskyldigheten gäller skattestöd endast till den del de omfattas av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iakttä öppenhet, dvs. den gäller endast beviljade stödbeslut som överstiger 500 000 euro. I fråga om skattestöd anser kommissionen att detta betyder årligt stöd till företag till minst det nämnda beloppet. Registreringsskyldigheten gäller alla stöd oberoende av det beviljade eller betalade stödets storlek. Upphävda beslut om beviljande eller betalning kan också registreras.

Registreringsskyldigheten gäller av orsaker relaterad till konsekvensen i lagstiftningen inte stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring, och inte heller vissa statliga stöd som ska verkställas av jord- och skogsbruksministeriet. I fråga om primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring gäller andra bestämmelser om EU:s anmälnings-, offentliggörande- och öppenhetsskyldighet och dessutom är stöden i fråga inte förenliga med tillämpningsområdet för

lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet. Denna avgränsning innebär i praktiken att bl.a. stöd för hållbart skogsbruk (s.k. Kemera-stöd) och räntestöd för landsbygdsnärningar inte omfattas av registreringskyldigheten. Primärproduktion inom jordbruket inbegriper också avbytarservice för lantbruksföretagare, pälsdjursuppfödare och renskötare, och avsikten är att registreringskyldigheten i fråga om dem ska bedömas senare.

Tillämpningsområdet för lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet är stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget, med undantag för stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring. Lagens tillämpningsområde omfattar enligt den etablerade tolkningen också de minimis-stöd samt stöd enligt SGEI de minimis-förordningen. De minimis-stöd och SGEI de minimis-stöd uppfyller förutsättningarna enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget i den bemärkelsen att på dem tillämpas EU-bestämmelserna om statligt stöd. Kommissionen har dock ansett att stöd som uppfyller förutsättningarna enligt den allmänna de minimis-förordningen eller SGEI de minimis-förordningen på grund av sin ringa betydelse inte uppfyller alla kriterier för statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget. Registreringskyldigheten enligt propositionen gäller dock också stöd som beviljas med stöd av den allmänna de minimis-förordningen och SGEI de minimis-förordningen.

Uppgifter som ska registreras är bl.a. stödtagarens namn, stödtagarens FO-nummer, det beviljade stödet i euro, det betalade stödet i sin helhet i euro, de totala utgifterna per år, bransch, typ av företag, företagets storlek mätt i antalet anställda, område, datum och år för beviljande samt information om huruvida stödet har beviljats som de minimis-stöd. Uppgifter som ska registreras är också det nominella värdet på kapitalinvesteringen, det beviljade lånet och den beviljade garantin samt lånebeståndet som gäller räntestödet. Dessutom ska i kundinformationssystemet som grundläggande uppgifter registreras följande uppgifter om stöd: stödmyndighet, namnet på de finansiella intermediärerna, stödprogram/privat stöd utanför stödprogrammet inklusive artikeln om statligt stöd och stödnummer, typen av stöd eller stödinstrument (t.ex. understöd, lån, garantier, skattestöd, räntestöd, skattefrihet, riskfinansiering, någon annan typ eller något annat instrument), stödform (t.ex. investeringsstöd, stöd för verksamhetsmiljö, produktionsstöd), målet med stödet, om det är fråga om SGEI-stöd, de minimis-stöd eller stöd som medfinansieras av EU, året då stödet tagits i bruk, stödets giltighetstid, stödåtgärdens referensnummer (kommissionens referensnummer). Uppgifterna preciseras senare i den fas då projektet definieras.

De uppgifter om beviljande och betalning av stöd som ska registreras avviker enligt typen av stöd (t.ex. understöd, lån, garantier, kapital, skattestöd, riskfinansiering, räntestöd). I fråga om understöd, lån, garantier, kapital, riskfinansiering eller räntestöd registreras det beviljade stödets nominella värde. Skattestöds belopp ska i enlighet med artikel 9 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 meddelas inom vissa intervall. I fråga om skattestöd offentliggörs inte det exakta eurobeloppet av det stöd som har beviljats ett enskilt företag.

I reglerna för beräkning av de minimis-stöd har stödets belopp definierats enligt följande:

1. Direkta understöd: Stödbeloppet är detsamma som beloppet av hela understödet. Om understöd betalas ut i flera omgångar beräknas stödbeloppet i princip så att stödet diskonteras till sitt värde vid den tidpunkt då det beviljas.
2. Lån: a) Stödbeloppet är skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta som företaget betalar diskonterad till den tidpunkt då lånet beviljades, b) Stödbeloppet har beräknats med hjälp av den förenklade beräkningsmetod som kommissionen fastställt (artikel 4.3 b i förordningen).
3. Garantier: a) Garantier till små och medelstora företag: stödbeloppet beräknas som skillnaden mellan garantiavgiften till marknadspris (s.k. säkerhetsavgift) och den nedsatta garantiavgiften (artikel 4.6 c i förordningen), b) Garantier till stora, små och medelstora företag: stödbeloppet beräknas som ränteskillnaden mellan lånet till marknadspris och det lån som erhållits med hjälp av garantin, c) Garantier till stora och små företag: stödbeloppet beräknas med hjälp av den beräkningsmetod som kommissionen fastställt (artikel 4.6 b i förordningen).
4. Kapitaltillskott, riskkapitalinvesteringar och riskfinansiering i form av/med karaktär av eget kapital. Räknas i sin helhet som stöd.

Ytterligare information om beräkning av de minimis-stödets belopp finns på adressen

<https://tem.fi/documents/1410877/2851861/Opas+de+minimis-tuista+%282015%29/d1c03961-09db-4f81-af50-3dfaae57c4c6/Opas+de+minimis-tuista+%282015%29.pdf> (på finska). En svensk version finns på adressen <https://www.botnia-atlantica.eu/assets/7/Dokument/guide-om-DeMinimis-stod.pdf>.

Beräkningen av räntestöd på Innovationsfinansieringsverket Business Finlands lån avviker till vissa delar från beräkningen av räntestöd enligt den gällande de minimis-förordningen. Beräkningen av

bruttobidragsekvivalenten för lån som beviljas med stöd av artikel 25 i den allmänna gruppundantagsförordningen inbegriper fastställande av den låneandel som, om projektet misslyckas, inte behöver återkrävas och som har godkänts av Europeiska kommissionen 2008, när den underrättades om den statliga stödordningen nr 356/2017. Stödets totala belopp utgörs av det räntestöd som influtit, den låneandel som annullerats och det extra räntestöd som ska beviljas för det återstående lånekapitalet.

I fråga om räntestöd som beviljas för bostadsbyggande registreras endast uppgifter om hur mycket räntestöd som har betalats på årsnivå. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet har när den fattar beslut om räntestödslån ingen information om hur mycket räntestöd stödtagaren i praktiken kommer att betalas. Lånet lyfts senare hos en bank och Statskontoret betalar räntestödet till banken. Beloppet av det betalade räntestödet fastställs under lånets livscykel.

I fråga om garantier som beviljas för bostadsbyggande registreras endast uppgifter om det lånebelopp som godkänts inom ramen för garantin. Beräkningsgrunderna för de minimis-stöd för beräkning av en garantis stödintensitet torde inte lämpa sig för beräkningen av stödbeloppet för garantier som gäller räntestödslån. Till skillnad från i de beskrivna beräkningsgrunderna kan en garanti som gäller räntestödslån täcka till och med 95 procent av lånet, garantiavgift behöver inte tas ut, lånetiden kan vara till och med 40 år och på marknaden finns inga sådana motsvarande lån som kan utgöra jämförelseobjekt för den marknadsbaserade garantiavgiften. När en garantis stödintensitet bedöms bör man dock beakta även att garantin till sin form är en fyllnadsborgen och den primära säkerheten för ett lån är en säkerhet i form av en fastighet. Garantin realiserar alltså i praktiken inte till hela ansvarsförbindelsens belopp utan endast till det belopp som inte erhålls efter realiseringen av säkerheten. Denna typ av garantiersättningsavgifter har t.ex. 2019 betalats endast till personkunder.

I paragrafens 2 mom. ska det anges att uppgifter om beviljande av stöd ska registreras inom två veckor, dvs. 14 dygn, från det att stödet har beviljats. Uppgifter om skattestöd ska offentliggöras inom ett år från det att skattedeklarationen har lämnats in. Övervakningen av stödkumuleringen kräver aktuella uppgifter om de beviljade stöden. Enligt artikel 9 i den allmänna gruppundantagsförordningen ska information om beviljade stöd lämnas ut till Europeiska kommissionen inom sex månader för att fullgöra skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet. Tidsfristen ska anges eftersom det är fråga om fullgörande av en skyldighet. Uppgifter om betalningen av stöd ska

registreras före utgången av januari kalenderåret efter betalningsåret. Tidsfristen har betydelse med tanke på de stöd för vilka stödbeslut fattas manuellt. Uppgifter om betalade skattestöd registreras retroaktivt inom ett år från det att skattedeklarationen har lämnats in. Till exempel uppgifter om de skattestöd som har beviljats 2019 registreras i kundinformationssystemet 2021.

Med tanke på den kunskapsbaserade ledningen är det ändamålsenligt att uppgifter sparas i kundinformationssystemet för företagstjänster i 5–10 år. Det möjliggör utöver granskningsperioden på tre år när det gäller övervakningen av att skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet fullgörs också att stödmyndigheterna får tillgång till övervakningsuppgifter från en lite längre period och att offentliga uppgifter som är avsedda att offentliggöras via ett öppet datanät kan tas in i en offentlig söktjänst.

10 §. *Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet.* Det ska till paragrafen fogas ett nytt 4 och 5 mom. där det föreskrivs om utlämnande av de uppgifter som avses i den nya 7 a §. Dessutom ska paragrafens 1 mom. ändras så att det i början av momentet tas in en avgränsning av de uppgifter som avses i det nya 4 och 5 mom. Avgränsningen är behövlig eftersom det annars i enlighet med 1 mom. är möjligt att lämna ut även de uppgifter som avses i det nya 4 och 5 mom. till de aktörer som nämns i 1 mom.

Enligt paragrafens nya 4 mom. får uppgifter som avses i 7 a § oberoende av sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om gemensamt utnyttjande av uppgifter till behövliga delar lämnas ut till de stödmyndigheter som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet för ändamål enligt 5 § 4 mom. samt, trots vad som föreskrivs i 14 och 15 § i statistiklagen, till Statistikcentralen för upprättande av statistik. Uppgifter om företagsstöd bör trots att uppgifterna innehåller sekretessbelagda uppgifter kunna lämnas ut till stödmyndigheterna (statliga myndigheter eller sammanslutningar eller stiftelser som beviljar stöd på myndigheternas vägnar) så att användningsändamålet med registret uppnås. Med uppgifter om företagsstöd avses i detta sammanhang t.ex. sådana uppgifter om beviljade stödbelopp som behövs för skötseln av en lagstadgad uppgift att övervaka stödkumuleringen. Det nya 4 mom. tillämpas endast när det gäller företagsstöd enligt 7 a §, dvs. statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

I det nya 5 mom. ska det föreskrivas om arbets- och näringsministeriets behörighet att via ett allmänt datanät lämna ut de uppgifter om företagsstöd som avses i 7 a §. Endast offentliga uppgifter enligt offentlighetslagen kan lämnas ut via ett datanät. Om stöd beviljas en person (t.ex. startpeng) för ekonomisk verksamhet och personens identitet framgår av företagets namn, är stöduppgifterna som gäller företaget personuppgifter som avses i dataskyddsförordningen. Av denna orsak ska det i momentet föreskrivas om ett undantag från offentlighetslagens 16 § 3 mom. om utlämnande av personuppgifter. I enlighet med det krav som följer av grundlagsutskottets utlåtan depraxis kan personuppgifter lämnas ut endast som en kategori av uppgifter som avgränsats enligt vissa sökkriterier. Enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen får uppgifter i särskilda kategorier av personuppgifter i princip inte lämnas ut. Sökkriterierna kan gälla t.ex. företagets storlek mätt i antalet anställda, varmed uppgifter om t.ex. företag med färre än 3 anställda kan lämnas ut endast som t.ex. en kategori à 5 per gång.

Med sekretessbelagda uppgifter avses i detta sammanhang de stöduppgifter som nämns nedan. I enlighet med 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen är uppgifter om en enskild kund hos arbetsförvaltningen (mottagare av startpeng) sekretessbelagda. Enligt 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag är uppgifter om statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp:s kunder sekretessbelagda (s.k. banksekretess). I 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen anges det att uppgifter om stödbeloppet till den som beviljas garanti för bostadsbyggande är sekretessbelagda. Uppgifter om skattestöd är i princip sekretessbelagda. Sekretessbestämmelser finns i 98 och 98 a § i punktskattelagen (182/2010) och i 6 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter. I fråga om skattestöd ska uppgifter registreras inom vissa intervaller i enlighet med artikel 9 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

10 a §. *Skyldighet att till Europeiska kommissionen lämna ut uppgifter som omfattas av skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet.* Paragrafen är ny. För att fullgöra skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet ska arbets- och näringsministeriet till Europeiska kommissionen lämna ut de uppgifter om beviljande av stöd som omfattas av den skyldigheten och som registrerats i kundinformationssystemet för företagstjänster. Arbets- och näringsministeriet är i fortsättningen anmälningsskyldigt eftersom det äger kundinformationssystemet för företagstjänster. Propositionen inbegriper en skyldighet att se till att anmälningsskyldigheten fullgörs centraliserat.

Skyldigheten gäller inte stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och fiskerinäring, i och med att arbets- och näringsministeriet inte lämnar ut uppgifter om dessa stöd till kommissionen. Arbets- och näringsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets behörighet grundar sig på statsrådets förordning om de förfaranden som ska följas när statligt stöd anmäls till kommissionen, och den förordningen har utfärdats med stöd av lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd. Jord- och skogsbruksministeriet är fortfarande skyldigt att själv anmäla stöden i fråga till kommissionen.

Sekretessbelagda uppgifter är enligt 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag uppgifter om statens specialfinansieringsbolag Finnvera Abp:s kunder (s.k. banksekretess) och enligt 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen uppgifter om stödbeloppet till den som beviljas garanti för bostadsbyggande. Dessutom är uppgifter om skattestöd i princip sekretessbelagda. Sekretessbestämmelser finns i 98 och 98 a § i punktskattelagen och i 6 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter. I fråga om skattestöd ska uppgifter registreras inom vissa intervaller i enlighet med artikel 9 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Skyldigheten att offentliggöra uppgifter och att iaktta öppenhet gäller inte startpeng, eftersom startpeng är de minimis-stöd. Andra sekretessbelagda uppgifter har inte lämnats ut till kommissionen eftersom den övre gräns på 500 000 euro som kommissionen har fastställt inte har överskridits.

I lagen finns en ikraftträdandebestämmelse och behövliga övergångsbestämmelser.

2. Lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

7 a §. *Skyldighet att registrera uppgifter.* Paragrafen är ny och till sin karaktär informativ. I paragrafen ska det anges att bestämmelser om registrering av uppgifter i kundinformationssystemet för företagstjänster finns i 7 a § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 januari 2021.

I lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster föreslås en övergångsbestämmelse enligt vilken de i 7 a § avsedda uppgifter om stöd som beviljats från och med ingången av 2018 till och

med ikraftträdandet av denna lag ska registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster inom sex månader från ikraftträdandet.

Enligt reglerna för de minimis-stöd får de minimis-stöd beviljas samma stödtagare till ett belopp av högst 200 000 euro under en period på tre år. För att säkerställa att reglerna för de minimis-stöd följs vid beredningen av stödbeslut förutsätts det att uppgifter i den inledande fasen registreras för en treårsperiod. Det är ändamålsenligt att motsvarande uppgifter om andra stöd registreras i kundinformationssystemet så att datainnehållet är uttömmande och att upprättande av statistik och bedömning av effekten möjliggörs.

9 Verkställighet och uppföljning

Arbets- och näringsministeriet har för avsikt att tillsätta ett separat informationshanteringsprojekt för verkställigheten av lagen. Avsikten är att de nya registermyndigheterna ska delta i det arbete som utförs av styrgruppen för kundinformationssystemet för företagstjänster. Statistikcentralen ansvarar för utvecklandet av statistiken över företagsstöd. Genomförandet av lagen följs upp i företagsstödsdelegationen där det ingår representanter för de olika ministerierna.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

Propositionen har inget samband med andra propositioner.

10.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen har inga konsekvenser för statsbudgeten.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förslaget är av betydelse med tanke på skyddet för personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen. Enligt förslaget ska i kundinformationssystemet för företagstjänster registreras i huvudsak offentliga

uppgifter om de företagsstöd som har beviljats företag. I enskilda fall kan uppgifterna innehålla personuppgifter t.ex. som en del av ett företags namn. Uppgifterna innehåller inte känsliga personuppgifter.

Utlämnande av personuppgifter till stödmyndigheter och Europeiska kommissionen sker för att fullgöra den lagstadgade skyldighet som avses i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Till stödmyndigheterna ska också lämnas ut sekretessbelagda uppgifter. De uppgifter som ska lämnas ut trots sekretessbestämmelserna fastställs i lagens 7 a § 1 mom. och de ska till behövliga delar lämnas ut för de ändamål som anges i 10 § 4 mom. Bestämmelserna motsvarar vad som förutsätts i grundlagsutskottets praxis (bl.a. GrUU 17/2016 rd).

Dessutom kan offentliga stöduppgifter lämnas ut via ett allmänt datanät. De personuppgifter som ingår i dessa uppgifter kan i enlighet med grundlagsutskottets praxis (bl.a. GrUU 2/2017 rd) lämnas ut endast på basis av en begränsad sökning som baserar sig på företagets namn eller det beviljade stödet. Till denna del baserar sig behandlingen av personuppgifter på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen enligt vilken personuppgifter får behandlas bl.a. om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse. Enligt 4 § 1 punkten i dataskyddslagen handlar det om behandling i enlighet med artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen bl.a. om det är fråga om uppgifter som beskriver en persons ställning inom näringslivet i den mån som syftet med behandlingen är förenligt med allmänt intresse och behandlingen står i proportion till det legitima mål som eftersträvas. Avsikten med utlämnandet av uppgifterna är att förbättra den offentliga kontrollen av företagsstöd genom att öka transparensen. Detta kan anses vara ett syfte som är förenligt med allmänt intresse och ett legitimt mål som också genomför offentlighetsprincipen enligt 12 § i grundlagen. I informationstjänsten ska utöver företagets namn offentliggöras bara uppgifter om stöd, vilket innebär att behandlingen av uppgifter har begränsats till det nödvändiga och den således kan anses vara proportionell.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag om ändring av lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

Lag om ändring av lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

BILAGOR**Parallelltexter**